

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 17/868

Saken gjelder klage av 5. august 2016 over Stiftelsestilsynets vedtak av 20. juli 2016 om avvisning av klage på vedtak om opphevelse av stiftelsen Landfalløya Kapell, org. nr. 985 552 665. Avvisningsvedtaket er begrunnet med at klagefristen i forvaltningsloven § 29 andre ledd andre setning er oversittet, jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd.

Spørsmålet i klagesaken er om det er grunnlag for å avvise klagen over opphevelsesvedtaket i medhold av forvaltningsloven § 29 om klagefrist, og i så fall hvorvidt det er grunnlag for å gi klager oppreisning for fristoversittelse, jf. forvaltningsloven § 31.

1. Stiftelsesklagenemndas kompetanse

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i medhold av stiftelsesloven, dekningsloven, arveloven og samvirkeloven, med mindre noe annet følger av særskilt lovbestemmelse.

Stiftelsesklagenemndas kompetanse omfatter også behandling og avgjørelse av klager på Stiftelsestilsynets avvisningsvedtak hjemlet i forvaltningsloven, jf. brev av 18. februar 2016 fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Stiftelsesklagenemnda har full prøvelsesadgang, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen over avvisningsvedtaket er rettidig fremsatt og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok leder Hanne Ombudstvedt og medlemmene Caroline D. Ditlev-Simonsen og Henning Sollid.

2. Sakens bakgrunn i hovedtrekk

Stiftelsestilsynet fattet vedtak den 8. oktober 2015 om å oppheve stiftelsen Landfalløya Kapell, org. nr. 985 552 665. Stiftelsesklagenemnda har tidligere behandlet en annen klage i samme sakskompleks, sak 16/4169. I klagen i nevnte sak var det anført at opphevelsesvedtaket fra Stiftelsestilsynet var ugyldig på bakgrunn av at Stiftelsestilsynet ikke hadde innhentet uttalelse fra oppretter eller oppretters slektninger i forbindelse med vedtak om opphevelse. Nemnda avviste klagen som følge av at klagen var for sent fremsatt.

I henhold til vedtektene § 1 er stiftelsens formål:

"Landfalløya er en stiftelse som har til formål å videreføre den virksomhet innen Den norske kirke som har vært drevet i dette lokalet siden 1878."

Grunnkapitalen er ifølge vedtektene 380 000 kroner. Vedtektene § 3 lyder:

"Stiftelsens grunnkapital er kr. 380.000,- som er plassert i eiendommen Landfalløya 102, gnr 115 bnr 564 i Drammen med påstående bygning."

Vedtektene § 6 lyder som følger:

"Endring i vedtektene krever minst 4/5 flertall og kan bare besluttes av styret etter at forslaget på forhånd er fremlagt til drøftelse på møte i tilknytning til gudstjeneste i Landfalløya kapell. Dette møtet skal være særskilt kunngjort minst 2 uker på forhånd, samt ved oppslag på stedet."

Klager påklaget opphevelsesvedtaket i klage datert 21. juni 2016. I klagen vises det til telefonsamtaler med Stiftelsestilsynet der tilsynet hadde opplyst at saken ikke var avsluttet og at det fortsatt var mulig å fremsette klage. Klager skriver at det i stiftelsens vedtekter § 6 er beskrevet krav til prosedyren i forbindelse med endring av vedtekter. Klager fremholder i klagen at det etter deres erfaring ikke har funnet sted et slikt møte som vedtektene angir med forutgående kunngjøring.

Stiftelsestilsynet avviste klagen i vedtak datert 20. juli 2016 fordi klagen var fremsatt senere enn tre måneder fra det tidspunkt vedtaket ble truffet. Avvisningsvedtaket ble påklaget 5. august 2016. I forbindelse med klagebehandlingen etterspurte Stiftelsestilsynet ytterligere informasjon fra klager i brev av 20. oktober 2016. I brevet ble det etterspurt en redegjørelse for og dokumentasjon av hvilken rolle eller tilknytning klager har til stiftelsen.

Stiftelsestilsynet begrunnet de etterspurte opplysningene med at tilsynet måtte foreta en vurdering av om klager er å anse som part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28. Det ble bedt om tilbakemelding innen 3. november 2016. Klager har ikke besvart henvendelsen.

Stiftelsestilsynet har etter dette vurdert klagen, men har ikke funnet grunn til å omgjøre avvisningsvedtaket. Saken ble oversendt Stiftelsesklagenemnda ved brev datert 8. februar 2017.

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse bygger på de saksdokumentene som nemnda har mottatt innen behandlingen av klagen.

3. Rettslig grunnlag for avvisningsvedtaket

Stiftelsestilsynets vedtak er hjemlet i forvaltningsloven § 33, jf. § 29 andre ledd andre setning.

Forvaltningsloven § 29 fastsetter fristen for å klage på et vedtak. Bestemmelsen lyder:

"Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

For den som ikke har mottatt underretning om vedtaket, løper fristen fra det tidspunkt han har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Ved vedtak som går ut på å tilstå noen en rettighet, skal klagefristen for andre likevel senest løpe ut når det er gått 3 måneder fra det tidspunkt vedtaket ble truffet.

[...]"

Det følger videre av forvaltningsloven § 33 andre ledd andre setning at dersom *"vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31."*

4. Stiftelsestilsynets avvisningsvedtak av 20. juli 2016

Det følger av avvisningsvedtaket at Stiftelsestilsynet har funnet at det er grunnlag for å avvise klagen i medhold av forvaltningsloven § 33.

Vedtaket lyder:

"Klage fra A av 21.06.2016 blir avvist."

Stiftelsestilsynet viser i sin vurdering til innholdet i forvaltningsloven § 29 andre ledd andre setning. Stiftelsen er tilstått en rettighet når Stiftelsestilsynet har fattet vedtak om å oppheve stiftelsen i tråd med styrets vedtak av 20. juni 2015 og det vises til rettsvirkningene av et slikt vedtak. Vedtaket gir avviklingsstyret rett til å foreta økonomiske disposisjoner, herunder utdelinger, i tråd med styret og Stiftelsestilsynets vedtak. Under enhver omstendighet tilsier innrettingshensynet at bestemmelsen får anvendelse. Stiftelsestilsynet har ikke lovet klager å ta stilling til hans materielle anførsler, men søker er bedt om å fremsette sine synspunkt skriftlig.

5. Klagers anførsler

Det er uklart for klager om fristen på tre måneder løper fra det tidspunktet styret i stiftelsen gjorde sitt vedtak eller det tidspunkt Stiftelsestilsynet har fattet sitt opprinnelige vedtak om sletting. Det er etter klagers forståelse ikke foretatt noen reell vurdering av grunnlaget for klagen: at kunngjøring ikke er foretatt og møte i menigheten ikke er avholdt.

Klager har forståelse for at et endret vedtak etter at alle frister er utløpt ville være uholdbart for et avviklingsstyre. Klager er også kjent med at det er innsendt en annen klage i forbindelse med opphevelse av stiftelsen, som ikke var ferdigbehandlet i juni 2016. Klager antar at avviklingsstyret har blitt gjort oppmerksom på at klagebehandlingen ikke har vært avsluttet, og hvis styret likevel foretar økonomiske disposisjoner vil dette etter klagers mening være styrets ansvar.

Klager ble oppmerksom på at stiftelsen skulle oppheves da det i media fremgikk at kapellet var solgt, i mars 2016. Det er vanskelig for klager å forstå at manglende reaksjon innen en tidsfrist skal kunne brukes som begrunnelse når prosessen ikke har vært varslet og behandlet korrekt, slik at klager ikke har hatt grunn til å være informert om at stiftelsen planlegges opphevet.

Avslutningsvis påpekes det at Stiftelsestilsynet opprinnelig ikke har behandlet opphevelsessaken på en god måte. Vedtektene er enkle og oversiktlige og nedfelt på en A4-side. Det er vanskelig å forstå at tilsynet ikke har fanget opp manglende kunngjøring og møte.

6. Stiftelsestilsynets merknader til klagen

Stiftelsestilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket. Ved brev av 8. februar 2017 har Stiftelsestilsynet oversendt klagen til Stiftelsesklagenemnda til avgjørelse.

Stiftelsestilsynet mener at klagen er korrekt avvist. Selv om det ikke ble vurdert i avvisningsvedtaket, har Stiftelsestilsynet i denne omgang funnet grunn til å ta opp spørsmål om rettslig klageinteresse. Tilsynet har etterlyst ytterligere dokumentasjon på klagers tilknytning til saken og til stiftelsen, men svar er ikke mottatt. Klager har ikke hevdet tilknytning til saken i noen av sine brev. Tilsynet kan derfor ikke se at det foreligger noen rettslig klageinteresse for klager i den aktuelle saken, jf. forvaltningsloven § 28.

Tilsynet fastholder at klagefristen var utløpt på tidspunktet for klagers innsending av klagen og påpeker at utgangspunktet for når klagefristen starter å løpe er det tidspunkt vedkommende har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29 andre ledd. Klagefristen er tre uker, jf. § 29 første ledd. Klager har erkjent at han ble oppmerksom på at stiftelsen skulle oppheves i mars 2016, jf. e-post av 5. august 2016. Klagen ble fremsatt 21. juni 2016, og klagefristen må derfor anses utløpt. Tilsynet har ikke funnet grunnlag for å gi oppreisning for fristutsettelse, jf. forvaltningsloven § 31.

7. Stiftelsesklagenemndas vurdering

Spørsmålet for Stiftelsesklagenemnda er om klagen må avvises, fordi vilkårene for å ta klagen under behandling ikke er til stede. Stiftelsesklagenemnda må først ta stilling til om klagen over opphevelsesvedtaket er fremsatt innen forvaltningslovens frister for klage, jf. forvaltningsloven § 29.

Det påklagede opphevelsesvedtaket er datert 8. oktober 2015, mens klagen er datert 21. juni 2016, nærmere ni måneder etter vedtakets dato. Etter forvaltningsloven § 29 første ledd er fristen for å klage på vedtak *"3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part."* Av andre ledd følger det:

"[f]or den som ikke har mottatt underretning om vedtaket, løper fristen fra det tidspunkt han har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Ved vedtak som går ut på å tilstå noen en rettighet, skal klagefristen for andre likevel senest løpe ut når det er gått 3 måneder fra det tidspunkt vedtaket ble truffet."

Klager, A, har etter det opplyste ikke mottatt underretning om vedtaket, men har opplyst at han i mars 2016 gjennom media ble kjent med at kapellet skulle selges. Denne kjennskapen ga ham en oppfordring til å undersøke saken nærmere. Klagen er datert 21. juni 2016, altså rundt tre måneder etter at klager ble kjent med salget av kapellet. Fristen på tre uker som oppstilles i § 29 andre ledd første setning, jf. første ledd, er dermed oversittet.

Den særskilte fristen i § 29 andre ledd andre setning er for øvrig også oversittet. Klager er *"andre"* i denne bestemmelsens forstand, jf. at han er ikke part i saken om opphevelse av stiftelsen. Opphevingsvedtaket av 8. oktober 2015 innebærer en offentlig tillatelse og innebærer således en rettighet etter forvaltningsloven § 29. Avvikling ble igangsatt etter vedtaket. Stiftelsens eneste eiendel – eiendommen – ble lagt ut for salg og senere solgt. Vedtaket ga rettsvirkninger for stiftelsen. Det påklagede vedtaket er datert 8. oktober 2015, mens klagen er datert 21. juni 2016, nærmere ni måneder etter vedtakets dato. Det er etter Stiftelsesklagenemndas syn lite tvilsomt at klagen er fremsatt for sent, også etter bestemmelsen i andre ledd andre setning.

Klagefristene i forvaltningsloven § 29 er oversittet, og Stiftelsesklagenemnda må vurdere om vilkårene for å gi klager oppreisning for fristoversittelsen er til stede. Forvaltningsloven § 31

bestemmer at klagen på nærmere bestemte særlige vilkår likevel kan tas under behandling selv om klagefristen er oversittet. Lovbestemmelsen lyder:

- "Selv om klageren har oversittet klagefristen, kan klagen tas under behandling såframt*
- a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller*
 - b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd.*
- Ved vurderingen av om klagen bør tas opp til behandling, skal det også legges vekt på om endring av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre.*
- Klagen kan ikke tas under behandling som klagesak dersom det er gått mer enn ett år siden vedtaket ble truffet."*

I denne saken gikk det tre måneder fra klager ble kjent med salget av kapellet, til han valgte å klage. Klager har ikke gitt noen begrunnelse for det lange tidsforløpet, og nemnda legger til grunn at klager er å laste for å ha oversittet fristen for klage. Stiftelsesklagenemnda er derfor kommet til at det ikke er grunnlag for å gi oppreisning for fristoversittelse etter alternativet i forvaltningsloven § 31 bokstav a.

Stiftelsesklagenemnda viser til at oppreisningsadgangen etter bokstav b ikke skal være kurant. I Geir Woxholth *Forvaltningsloven med kommentarer* (2011) står det om alternativ b:

"Et hensyn som kan tale for oppreisning etter dette alternativet, er at saken er av særskilt stor betydning for klageren, eller at den reiser et prinsippspørsmål som også forvaltningen er tjent med at det blir tatt stilling til. Det kan særlig være aktuelt om klagen ikke bare angår skjønnsutøvelsen, men spesielt rettsanvendelsen. Synes realitetsavgjørelsen som er truffet av underinstansen tvilsom rettslig sett, er det også et moment som taler for oppreisning."

Stiftelsesklagenemnda kan etter det som er opplyst i saken, ikke se at saken er av særskilt stor betydning for klager eller reiser prinsippspørsmål. Videre skal det etter forvaltningsloven § 31 andre ledd tas hensyn til om endring av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre. Bestemmelsen verner parter eller andre berørte som er blitt begunstiget av vedtaket, og som har innrettet seg etter vedtaket. Hensynet til stiftelsens faktiske innrettelse ved salg av eiendommen må veie tyngst i dette tilfellet.

Det gis ikke oppreisning for fristoversittelse, og klagen på avvisningsvedtaket tas derfor ikke til følge.

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 20. juli 2016 opprettholdes. Klagen av 5. august 2016 avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Oslo, 27. juni 2017

Hanne Ombudstvedt
Leder

Dokumentet er godkjent elektronisk